

zaštita okoliša

Uređuje: Vjeročka Vojvodić

EU i okoliš

EU ima neke od najviših svjetskih standarda zaštite okoliša, razvijene tijekom desetljeća. Politika zaštite okoliša štiti europski prirodni kapital, potiče poslovanje prema zelenom gospodarstvu EU-a te štiti zdravlje i dobrobit ljudi koji žive u EU.

Institucije i tijela EU s poveznicama:

Europski parlament (*European Parliament*)

- Odbor za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane (*Committee on environment, public health and food safety*)
www.europarl.europa.eu/committees/en/ENVI/home.html

Vijeće Europske unije (*Council of the European Union*)

- Okoliš (*Environment*)
www.consilium.europa.eu/policies/council-configurations/environment.aspx?lang=en

Europska komisija (*European Commission*)

- Okoliš (*Environment*)
ec.europa.eu/environment/index_en.htm
- O klimatskim promjenama (*Climate action*)
ec.europa.eu/clima/news/index_en.htm

Europski gospodarski i socijalni odbor (*European Economic and Social Committee*)

- Poljoprivredni, ruralni razvoj i poglavlje za okoliš (*Agriculture, rural development and environment section*)
www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.nat-section

Odbor regija (*Committee of the Regions*)

- Povjerenstvo za okoliš, klimatske promjene i energiju (ENVE) (*Commission for environment, climate change and energy*)
cor.europa.eu/en/activities/commissions/enve/Pages/enve.aspx

Europska investicijska banka (*European Investment Bank*)

- Europska investicijska banka i okoliš (*European Investment Bank and environment*)
www.eib.europa.eu/projects/priorities/urban/index.htm?lang=en

Agencije EU (*EU agencies*)

- Europska agencija za okoliš (*European Environment Agency*)
www.eea.europa.eu/

Mogućnosti financiranja (*Funding opportunities*)

- Potpore (*Grants*)
ec.europa.eu/environment/funding/grants_en.htm
- Poziv na natječaj (javna nabava) (*Call for tenders (public procurement)*)
ec.europa.eu/environment/funding/calls_en.htm

Publikacije, bilteni i statistike (*Publications, newsletters and statistics*)

- Publikacije (*Publications*)
bookshop.europa.eu/uri?target=EUB:THEME:L01:EN
- Bilteni (*Newsletters*)
ec.europa.eu/environment/newsletters_en.htm
- Statistika (*Statistics*)
epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/environment/introduction

Zakonodavstvo (*Legislation*)

- Sažeci zakonodavstva EU-a za okoliš (*Summaries of EU legislation on environment*)
europa.eu/legislation_summaries/environment/index_en.htm
- Zakonodavstvo usmjereno na okoliš (*Legislation in force on environment*)
eur-lex.europa.eu/en/legis/latest/chap15.htm

Ugovor o funkcioniranju Europske unije, članci 191. – 193. (okoliš)

Prenosimo dva članka u cijelosti

Izvor:

Newsroom
Latest news and media resources

(Predstavljani članci kao i drugi iz domene rada EU-a već su dostupni na hrvatskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA PRIOPĆENJE ZA TISAK

Bruxelles, 4. studenog 2013.

Okoliš: Komisija predlaže smanjenu uporabu plastičnih vrećica

Europska komisija danas je prihvatila prijedlog kojim se od država članica zahtijeva da smanje uporabu laganih plastičnih vrećica. Među predloženih mjerama države članice mogu odabrati one

koje smatraju najprikladnijima, uključujući pristojbe, nacionalne ciljeve smanjenja ili zabranu u određenim uvjetima. Lagane plastične vrećice često se koriste jednokratno, a u okolišu se zadržavaju stotinama godina, u obliku štetnih mikroskopskih čestica koje osobito škode morskom svijetu.

Povjerenik za okoliš Janez Potočnik izjavio je: "Djelujemo u cilju rješavanja vrlo ozbiljnog i jasno vidljivog ekološkog problema. U Europi svake godine preko 8 milijardi plastičnih vrećica završi kao otpad, što uzrokuje golemu štetu okolišu. Neke su države članice u pogledu smanjenja uporabe plastičnih vrećica već postigle izv-

sne rezultate. Kad bi i ostali slijedili njihov primjer, mogli bismo smanjiti ukupnu potrošnju u Europskoj uniji za čak 80 %.”

Tehnički gledano, **Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu** prijedlogom se mijenja u dva glavna elementa. Prvo, države članice moraju donijeti mjere za smanjenje potrošnje plastičnih vrećica tanjih od 50 mikrona, jer se, za razliku od debljih vrećica, one često koriste samo jednom, a zatim završavaju kao otpad. Drugo, te mjere mogu sadržavati gospodarske instrumente poput pristojbi, nacionalnih ciljeva smanjenja i ograničenja stavljanja na tržište (podložno pravilima unutarnjeg tržišta **Ugovora o funkcioniranju Europske unije**). Visoke stope smanjenja koje su postigle neke države članice EU-a uvođenjem pristojbi i drugih mjera pokazuju da je učinkovitim djelovanjem moguće postići vidljive rezultate.

Prijedlog slijedi mjere koje su poduzele pojedinačne države članice i **pozive koje su ministri za okoliš EU-a** uputili Komisiji radi procjene područja djelovanja na razini EU-a. Prijedlog je uslijedio nakon opsežnih **javnih savjetovanja** kojima je utvrđena široka potpora inicijativama u tom području u cijelom EU-u.

Pozadina

Svojstva koja plastične vrećice čine komercijalno uspješnima – mala masa i otpornost na propadanje – pridonijela su i njihovu širenju u okolišu. One ne ulaze u tokove gospodarenja otpadom i nakupljaju se u našem okolišu, posebno u obliku morskog otpada. Jednom odbačene, plastične vrećice mogu trajati stotinama godina. Odbacivanje otpada u morski okoliš sve se više prepoznaje kao značajan globalni problem kojim su ugroženi morski ekološki sustavi i životinje poput riba i ptica. Postoje i dokazi da se u europskim morima nalaze velike nakupine otpada.

Procjenjuje se da je 2010. na tržište EU-a stavljeno 98,6 milijardi plastičnih vrećica, što bi značilo da svaki građanin EU-a koristi 198 plastičnih vrećica godišnje. Od tih gotovo 100 milijardi vrećica veliku većinu predstavljaju lagane vrećice koje se, za razliku od debljih vrećica, najčešće koriste jednokratno. Brojke povezane s potrošnjom uvelike se razlikuju od jedne države članice do druge, a procjenjuje se da se godišnja uporaba laganih plastičnih vrećica po glavi stanovnika kreće od četiri vrećice u Danskoj i Finskoj do 466 vrećica u Poljskoj, Portugalu i Slovačkoj.

Dodatne informacije:

Poveznica na nacrt prijedloga i na studiju (koja sadržava brojke po državama članicama, kako je prethodno navedeno):

http://ec.europa.eu/environment/waste/packaging/legis.htm#plastic_bags

Vidi i:

Pitanja i odgovori: MEMO/13/945
(europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-945_en.htm)

ec.europa.eu/environment/waste/plastic_waste.htm

ec.europa.eu/environment/waste/index.htm

Rezultati javnog savjetovanja:

ec.europa.eu/environment/waste/packaging/events.htm

Audiovizualni materijal (VNR) dostupan je na sljedećem web-mjestu: tvlinc.org

Osobe za kontakt:

Joe Hennon, Joseph.Hennon@ec.europa.eu (+32 2 295 35 93)

Monica Westernen, Monica.Westeren@ec.europa.eu
(+32 2 299 18 30)

Bruxelles, 6. studenoga 2013.

GMO: Komisija traži od Vijeća da se složi s njezinim prijedlogom o povećavanju ovlasti država članica u odlučivanju o uzgoju

Dana 26. rujna 2013. Opći sud Europske unije donio je odluku da Komisija nije djelovala u odnosu na zahtjev za uzgoj GMO-a koji je podnesen prije dvanaest godina, 2001.

U skladu s tom odlukom, Komisija je danas djelovala uputivši zahtjev za uzgoj Vijeću Ministara. Sada Ministri trebaju kvalificiranom većinom odlučiti o tom zahtjevu. Europska agencija za sigurnost hrane već je šest puta predala pozitivno mišljenje o tom zahtjevu: 2005., 2006., 2008., 2011. i 2012.

Taj zahtjev iz 2001. rješava se prema “starom” postupku komitologije koji se koristio prije stupanja na snagu Lisabonskog ugovora, a to znači da, ako Vijeće ne može skupiti kvalificiranu većinu bilo za davanje odobrenja ili protiv njega, Komisija je zakonski obvezna dati odobrenje.

Paralelno s time, Komisija je zatražila novu raspravu u Vijeću Ministara o svojem tzv. “prijedlogu o uzgoju” o kojem je Europski parlament već donio mišljenje koje bi državama članicama omogućilo ograničavanje ili zabranu uzgoja GMO-ova na vlastitom državnom području i na drugim osnovama, a ne samo onima koje se odnose na opasnost za zdravlje i okoliš.

Tonio Borg, povjerenik nadležan za zdravlje, izjavio je: “S obzirom na to da je obvezna postupiti u skladu s odlukom Suda, Komisija je danas odlučila Vijeću poslati nacrt odluke o odobrenju kukuruza 1507: tijekom idućih mjeseci ministri bi trebali donijeti odluku o tom zahtjevu za odobrenje”.

“Odluka Suda o kukuruza 1507 potvrđuje koliko je hitno naći rješenje koje bi uskladilo stroga i predvidljiva europska pravila o odobravanju uzgoja GMO-a i pravedno uzimanje u obzir nacionalnih konteksta. Prije tri godine Komisija je podnijela prijedlog koji je imao veliku podršku i u Parlamentu i u Vijeću i koji bi dao rješenje za trenutačnu blokadu postupka odobravanja. Stoga potičem države članice da se angažiraju i podrže prijedlog Komisije, kako bi Predsjedništvo i Vijeće mogli postići kompromis koji bi omogućio nastavak odlučivanja o prijedlogu o uzgoju,” dodao je povjerenik Borg.

Sljedeći koraci

Komisija je zatražila raspravu s državama članicama tijekom sastanka Vijeća za okoliš koji će se održati 13. prosinca 2013.

Pozadina

Genetski modificiran kukuruz 1507 (kukuruz *Bt*) razvijen je kako bi se dobila otpornost na određene larve moljaca koje su štetne za kukuruz, kao što je kukuruzni moljac. Trenutačno je odobren u EU-u za upotrebu u hrani i hrani za životinje, ali ne i za uzgoj. Društvo Pioneer je 2001. podnijelo zahtjev za odobrenje uzgoja kukuruza 1507 u skladu s Direktivom (2001/18/EZ) o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama.

Društvo Pioneer podnijelo je 2007. Općem sudu Europske unije prvu tužbu zbog propusta djelovanja protiv Komisije, jer ona Regulatornom odboru nije podnijela odluku o odobrenju tog kukuruza na glasanje. Sud je taj postupak prekinuo nakon što je Komisija u veljači 2009. Regulatornom odboru predala nacrt odluke o odobrenju. No Odbor nije dao mišljenje. Društvo Pioneer podnijelo je 2010. drugu tužbu zbog propusta djelovanja (slučaj T-164/10) protiv Komisije, jer kada je izostalo mišljenje Regulatornog odbora, Komisija nije prosljedila prijedlog odluke o odobrenju Vijeću u skladu s postupkom komitologije koji se u to vrijeme primjenjivao.*

* Odluka Vijeća od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za provedbu izvršnih ovlasti danih Komisiji (SL L 184, 17.7.1999., str. 23.).

Dana 26. rujna 2013. Opći sud donio je presudu u slučaju T-164/10 da je Komisija propustila djelovati u skladu s Direktivom 2001/18/EZ time što nije Vijeću podnijela prijedlog iz članka 5. stavka 4. Odluke o komitologiji 1999/468/EZ.

Stoga, u skladu s člankom 266. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i odlukom Suda, Komisija sada podnosi Vijeću prijedlog odluke o odobrenju za kukuruz 1507. Kako bi se osigurala visoka razina zaštite zdravlja i okoliša, odluka o odobrenju je donekle izmijenjena kako bi uključivala preporuke Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) iz 2011. i 2012. u vezi s uvjetima za odobrenje kukuruza 1507 i njegovo praćenje u okolišu.

Prijedlog o uzgoju

Odgovarajući na dugotrajni zahtjev nekoliko država članica, Komisija je u srpnju 2010. objavila prijedlog Uredbe kojom bi se izmijenilo Direktivu 2001/18/EZ kako bi se državama članicama dalo pravnu osnovu na kojoj mogu odlučivati o uzgoju GMO-a i na drugim osnovama, a ne samo na onima koje se temelje na znanstvenoj procjeni opasnosti za zdravlje i okoliš izvršenoj na europskoj razini. Zahvaljujući toj izmjeni države članice moći će ograničiti ili zabraniti uzgoj GMO-a na dijelu svojih državnih područja ili na cijelom svojem državnom području, ne trebajući se pritom pozivati na zaštitne klauzule koje EFSA do sada nije podržavala.

Europski parlament dao je mišljenje o prvom čitanju prijedloga u srpnju 2011. Unatoč nastojanjima više Predsjedništava, a pogotovo Danskog predsjedništva 2012., u Vijeću nije bilo moguće postići dogovor zbog blokirajućeg stava manjine država članica. Komisija nastoji naći rješenje kojim će zadovoljiti te blokirajuće države članice i istovremeno imati podršku velike većine država članica za taj prijedlog.

Dodatne informacije

MEMO/13/952
(europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-952_en.htm)

Twitter: @EU_Health i @EU_Consumers

Osobe za kontakt:

Aikaterini Apostola, Aikaterini.Apostola@ec.europa.eu
(+32 2 298 76 24)

Frédéric Vincent, Frederic.Vincent@ec.europa.eu
(+32 2 298 71 66)

Predstavljamo nova izdanja IWA Publishing

1. Nanotechnology for Water and Wastewater Treatment

Autori: P. Lens, J. Virkutyte, V. Jegatheesan, Seung-Hyun Kim and S. Al-Abed

Datum objave: 15. 7. 2013. – ISBN: 9781780404585

Broj stranica: 500 – tvrdi uvez

Cijena 174,15 € – cijena za studente: 108,00 €

2. Water Security for Better Lives

Autori: Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD)

Datum objave: 30. 11. 2013. – ISBN: 9781780405766

Broj stranica: 178 – mekani uvez.

Cijena: 72,82 €

3. Preparing Urban Water Use Efficiency Plans

Autori: Lisa Maddaus, William Maddaus and Michelle Maddaus (Maddaus Water Management Inc.)

Datum objave: 15. 11. 2013. – ISBN: 9781780405230

Broj stranica: 252 – mekani uvez

Cijena: 114,75 €

4. Health Effects of Metals and Related Substances in Drinking Water

Autori: M. Ferrante, G. Oliveri Conti, Z. Rasic-Milutinovic, and D. Jovanovic.

Datum objave: 15. 11. 2013. – ISBN: 9781780405971

Broj stranica: 126 – meki uvez

Cijena: 148,50 €

Narudžba:

– on-line (www.iwapublishing.com/template.cfm?name=books)

– putem distribucijske mreže:

Portland Customer Services

Commerce Way

Colchester C02 8HP

UK

Tel.: +44 (0) 1206 796351; Fax: +44 (0) 1206 799331

E-pošta: sales@portland-services.com